

לעילוי נשמת

אאמו"ר הר' ראובן בן שמואל זצ"ל

ולעילוי נשמת

מו"ח הר' יצחק ברוך בן אברהם הכהן זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה

עולת ראובן

עלון שבועי בפניני, לקחי וענייני פרשת השבוע

בס"ד. עלון מס' 70.

הדה"נ בי-ם: 4:08

צאת השבת בי-ם: 5:20

ר"ת לח': 5:59

פרשת חיי שרה

בראשית כ"ג פסוק א'

בפסוק "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה":

וברש"י לכך נכתב שנה בכל כלל ולומר לך שכל אחד נדרש לעצמו בת ק' כבת כ' לחטא מה בת כ' לא חטאה שהרי אינה בת עונשין

אף בת ק' בלא חטא וכו'.

ויש להבין דהרי מגיל עשרים כן יש עונשים ורק מתחת לגיל כ' אין עונשין אבל בגיל עשרים שנה ודאי יש עונשין בידי שמים אז מה פירש

רש"י שאינה בת חטא?

וא"א לומר שהכוונה לשנה שעד גיל העשרים משום שהכתוב אומר מאה שנה ועשרים שנה וכו' והכוונה לעשרים שלמים.

שם

יש להקשות מדוע חזר הכתוב לומר שני חיי שרה אחר שכתב ויהיו חיי שרה?

וצ"ל דהנה ידוע ששרה אמנו בישרו לה שבנה יצחק הולך ליעקב על גבי המזבח ועי"כ פרח נשמתה, וקשה דידוע שאין הקב"ה מביא צרה

על אדם שהוא לא יוכל לעמוד בה אז מדוע היא נפטרה מבשורה זו?

וע"כ צ"ל שזהו שהדגיש הכתוב "שני חיי שרה" שמה שהיא נפטרה עכשיו זהו משום שנגמר זמנה לחיות וזהו לא משום שהיא נבהלה שבנה

הולך ליעקב.

ועוד צ"ל, שהכתוב בא לומר שהם לא היו סתם חיים אלא ימים שמלאים וגדושים לטובה וזהו שכתב רש"י שני חיי שרה, כולן שוין לטובה.

ועוד י"ל על מה שנאמר בכתוב "שני חיי שרה", דהנה ידוע שהשנים ששרה אימנו היה לה טוב זהו כמניין ויהיו שזה חיי יצחק שכן 37 שרה

נפטרה וע"כ קשה דמה רש"י כתב כולן שוין לטובה הרי רק בשנים האלו היה לה טוב משום שעד אז הייתה עקרה ולא היו לה ילדים? וע"כ

צ"ל דהפ"ל שני חיי שרה יש שני סוגי חיים החיים המאושרים והטובים והחיים שפחות טובים ולא הולך וע"ז אומר רש"י כולן שוין לטובה

בין הימים המאושרים ובין הפחות טובים כולן היו שווים לטובה אצל שרה אימנו.

ידוע שרבקה אמנו היתה בת ג' שנים כשנשאת עם יצחק אבינו כך כתוב בברייתא דסדר עולם רבה פרק א',

וקשה דהתורה קוראת לה נערה ואין נערה אלא בת י"ב שנה?

והנה מרן הגר"ח ק"ק צצוק"ל בטעמא דקרא מקשה דהא אסור לקדש קטנה עד שתגדיל ותאמר בפלוני אני רוצה (קדושין מ"א א') ורבקה

היתה בת ג'?

ומתוך וי"ל דדורות הראשונים היו ממהרין להחכים וגדלותן היתה קודם כמש"כ תוס' סנהדרין ס"ט א'.

ועפ"ז מיושב דלכן התורה קוראת לה נערה אע"פ שהיתה רק בת ג' שנים.

בפרשה מובא החסד שעשתה רבקה עם אליעזר שהשקתה את אליעזר והגמלים, ולכאורה "חסד" זה כשבן אדם צריך משהו והוא לא יכול

לעשות והשני מביא לו את מה שהוא צריך זה "חסד" אבל כששניהם יכולים לעשות את אותו דבר אין זה "חסד", ואם כן יש להבין איזה

חסד עשתה רבקה עם אליעזר הרי גם הוא יכל להביא מים לעצמו ולגמלים ומה חסד יש פה?

והנראה, שאליעזר עשה את עצמו עיף ותשוש מהדרך שהוא בא ולא היה לו כח כדי למלא מים לעצמו ולגמלים וזה היה כדי לבחון אם

היא באמת תעשה חסד וזהו החסד שרבקה עשתה.

ועוד, דהנה כתוב "ויברך הגמלים וגו' לעת ערב לעת צאת השאבות", ולכאורה מה זה לעת ערב לעת צאת השאבות מה זה היה הזמן הזה? אלא שצריך לומר שהיה זמן בערב לנשים לשאוב וביום לגברים לשאוב, וזה היה הזמן של עת ערב שהנשים שאבות, וממילא מיושב שלכן אליעזר לא יכל לשאוב מים כי הוא היה בזמן הערב שהנשים שאבות וזהו החסד שעשתה רבקה עם אליעזר ועוד צריך לומר, שבאמת לא היו לו כדים כדי לשאוב וזהו החסד שעשתה רבקה שכן היו לה כדים [ומדוע לא השאילה לאליעזר, משום שהכדים היו של אביה של רבקה ואין השואל רשאי להשאיל].

סיפור לשבת

הסיפור שלהלן מועתק מילה במילה מתוך הספר "האיש על החומה" – תולדות הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א: הגאון זקן המקובלים ר' אהרון סלוסקי, שמע סיפור מופלא מפי מורנו על ענין אמירת הקדיש שקרה בפרשבורג, בעת שלמד בישיבת הכתב סופר, ומעשה שהיה כך היה: אישה מכובדת ובעלת עסק מבוסס, הייתה נוהגת במשך שנים רבות להביא מדי פעם בפעם תרומה הגונה לישיבה, בתנאי שיגידו בישיבה קדיש תמידי לעילוי אותן נשמות גלמודות שאין מי שיגיד קדיש אחריהן, והישיבה העמידה בחור מיוחד שאמר קדיש לטובת נשמות אלו. לימים הסתלק לעולמו בעלה של אותה אישה, ומכיוון שהוא ניהל את העסק ביחד אתה, פגעה פטירתו בעסק, שנצטמק והלך עד שנסגר כליל. מצבה הכלכלי של האישה הלך והחמיר, וברבות הימים נפל עליה עול נוסף, כאשר הגיעו שתי בנותיה לפרקן, וכסף מנלן? נשאה האישה את סבלה בדומיה, קיבלה עליה את הדין באומץ והשלימה עם גורלה. אולם, על דבר אחד לא יכלה לוותר ולבה היה מר עליה ביותר והכאיב אותה מאוד, וזהו, ענין שמירת הקדיש שעלול להתבטל, אחר שהפסיקה את ההקצבה למטרה זו. במר נפשה עלתה להנהלת הישיבה ושטחה את בקשתה שהישיבה תיאותר להמשיך גם הלאה את שמירת הקדיש לעילוי נשמות גלמודות, עד שירחיב ה' את גבולה ותחזור לתמוך בישיבה כמקודם. נתרגשו מאוד ראשי הישיבה מתום לבם וצדקת נפשה של אלמנה זו, והבטיחוה למלא את מבוקשה לשמור את אמירת הקדיש כמו עד כה. הבטחה זו מלאה את נפשה אושר אין קץ, וכשברק של אושר מנצנץ מעיניה הנוגות, נפרדה מראשי הישיבה ופנתה ללכת לדרכה. מעתה שוב לא העיק עליה כל כך מצבה היא, ואפילו מצב שתי בנותיה שהגיעו כבר מזמן לפרקן. כי מרגע שעניין הקדיש לנשמות גלמודות הובטח לה, כמעט שלא חסר לה כלום בעולמו של הקב"ה. ובעניין שתי בנותיה, שמה מבטחה בה', אבי יתומים ודיין אלמנות. והוא הרחום וחנון יראה בוודאי בענין של בנותיה, ויזמין להן את זוגן וכל צרכיהן. בצאתה לרחוב בא למולה יהודי ישיש בעל הדרת פנים נדירה, כשזקן צח כשלג יורד לו על פי מידותיו, וברכה לשלום. הופתעה האישה מהסברת הפנים הלכבית של הזקן הבלתי מוכר לה. הפתעתה גדלה שבעתיים, בעת שהזקן התקרב אליה ונכנס אתה בשיחה לבבית תוך התעניינות במצבה ובמצב בנותיה. נאנחה האישה קשות ושטחה לפניו את מר גורלה ואת נפילתה מאיגרא רמה לשפל המדרגה, עד שאין לה האמצעים ההכרחיים להשיא את בנותיה הבוגרות. "מהו הסכום המשוער הדרוש לך להוצאות נישואיהן של בנותיך?" שאל הזקן. "לשם מה חשוב לכבודו לדעת, למאי נפקא מינה?" השיבה האישה בתימהון ונקבה בסכום המשוער. שלף הזקן גיליון נייר ורשם הוראה לבנק המקומי לשלם לאשה את הסכום שנקבה. אולם בטרם שם את חתימתו, הביע את משאלתו שהיות ומדובר בסכום רציני מאוד, רצוי שתהא חתימתו בנוכחות עדים שיראו במו עיניהם כשהוא חותם אישית על ההמחאה, ויאשרו זאת בחתימת ידם. נרגשת ומופתעת ממה שהתרחש, עלתה לאולם הישיבה ובקשה משני בחורים להילוות אליה. משראה אותם הזקן, הציע להם שיתבוננו איך שהוא שם את חתימתו על הוראת השלום, וליתר בטחון ביקש מהם פיסת נייר ורשם עליה את חתימתו למזכרת ולדוגמא. במסרו את ההמחאה על הסכום הנכבד לידי האישה, הורה לה שתלך לפדות את ההמחאה למחרת בבוקר. כל הענין נראה לאשה ההמומה תמוה ומוזר. מה ראה הזקן הזר הבלתי מוכר להסביר לה כל כך פנים, ולהראות רוחב לב כזה, עד כדי כיסוי הוצאות השאת שתי בנותיה. אעפ"כ הזדרזה למחרת לסור אל הבנק ולנסות בלב דופק את מזלה. כשבחן פקיד הבנק את ההמחאה, תקע בה מבט תוהה, מסתכל פעם ופעמיים וכולו נבוך ומשתאה. תוך הבעת סימני המבוכה ביקש מהאישה להמתין, והוא נכנס עם ההמחאה למנהל הבנק שהיה גם בעליו. וכאן התרחש משהו דרמטי ביותר. כשראה מנהל הבנק את ההמחאה, צנח מכיסאו והתעלף... בבנק קמה מהומה, הפקידים ששמעו על המתרחש, הכניסו מיד את האישה לחדר צדדי והפקידו עליה שומר לבל תתחמק, תוך חשד שיש כאן ענין עם מעשה מרמה. אחרי ששבה רוחו של מנהל הבנק, ביקש לראות את האישה שהגישה את ההמחאה לפירעון. בהכנסה שאלה בהלילות, אימתי וכיצד קיבלה את ההמחאה. "רק אתמול קיבלתיו מיהודי מכובד בעל הדרת פנים, וישנם אפילו שני בחורי ישיבה היכולים לשמש כעדים, שראו איך שכתב ההוראה חתם על ההמחאה", ענתה האישה כמתנצלת. "האם תוכלי לזהות את האיש אם אראה לך אותו בתמונה?" שאל המנהל. "בוודאי אזהה אותו, ואין לי כל ספק שגם שני הבחורים יוכלו לזהות אותו", ענתה. הורה המנהל להביא לפניו את תמונת דיוקנו של אביו המנוח, וכשהוצגה התמונה בפני האישה, הצביעה בלא היסוס עליו כעל האיש שנתן לה את ההמחאה. ציווה המנהל לפרוע את ההמחאה ושחרר את האישה. אחרי שהאישה עזבה, סיפר המנהל לנוכחים את פשר הפרשה המוזרה שהתחוללה לנגד עיניהם. האיש שמסר את ההמחאה לאשה, אינו אלא אביו שהלך לעולמו לפני עשר שנים. בלילה שלפני זה הופיע אביו בחלום ואמר לו בוז הלשון: "דע לך שמאז שסרת מן הדרך הישרה והתחתנת עם נכרית והפסקת לשמור את הקדיש, לא מצאה נשמתי מנוחה, עד שבאה אשה אלמונית וצוותה להגיד קדיש לנשמות שאין אומרים קדיש אחריהם, וזכותי עמדה לי שהקדיש הזה שאמרתי בישיבה לפי פקודת האישה גרם עילוי ונחת רוח לנשמתי. אישה זו תופיע מחר בבוקר בבנק שלך עם המחאה שמסרת לי להכיסוי הוצאות נישואי שתי בנותיה". כשקמתי בבוקר נפעם מהחלום, ספרתי לאשתי שלעגה לכל העניין. אולם משהופיעה האישה עם ההמחאה נתאמת לי שאכן החלום אמת היה. וסיים מורנו (הרב זוננפלד) "מי היו שני הבחורים? – אני הקטן וחברי ר' יהודה גרינוואלד... האישה נהיה לבעל תשובה, אשתו נתגיירה כדי, וזכו להקים בית נאמן בישראל.

שבת שלום ומבורך ואגוטען שבת ובשורות טובות ונזכה לראות פני משיח צדקינו אמן!

